

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nețruncate nu se
primeșc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Insertate
se primeșc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt, Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicații
mai dese după tarifa și invoi-
ală. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se pronunță la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abonam-
mente, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 125.

Brașov, Duminică 8 (21) Iunie.

1908.

Greva studenților în Austria.

Cetitorilor noștri le e cunoscută
așa numita afacere Wahrmond. Acesta
a fost până acum profesor de drep-
tul bisericesc la facultatea din Inns-
bruck. Nunciul apostolic din Viena,
principe Granito di Belmonte, găsind
că numitul profesor nu propagă ade-
văratele învățături ale bisericii catolice
și privind-l ca eretic, a cerut
dela guvern ca să-l depărteze dela
catedra sa pentru dreptul eclesiasc.
De aici s'a născut lupta cea mare, în
care au jucat rolul principal liberalii
germani și creștinii-sociali, vechii an-
tagonisți. Imprejurarea că creștinii-
sociali sunt la putere a contribuit
numai la înăsprirea luptei. Germanii
liberali din Innsbruck au protestat în
contra amestecului nunciului papal în
mersul instrucțiunii la universitate.

Părerea lor este că dreptul bise-
ricesc are a fi predat la facultatea
juridică ca orice altă știință, și curia
română numai față cu facultatea teo-
logică ar putea să exerciteze oare
care drept de control cu privire la
modul cum se predă acel studiu.

Ca întotdeauna așa și în cazul
de față încordările politice au contri-
buit să producă și mai mare sgomot
și iritațiune, până ce lucrul a ajuns
la declararea grevei din partea stu-
denților liberali dela universitățile din
Austria. Sub presiunea cea mare
de sus profesorul Wahrmond s'a ho-
tărât să facă posibilă o aplanare a
conflictului, primind o chemare ca
profesor de drept bisericesc la uni-
versitatea din Praga și renunțând ast-
fel la postul său de profesor în Inns-
bruck. Aceasta este de ocamdată so-
luțiunea. Ministrul de instrucțiune Dr.
Marchet s'a aflat și se află încă într'o
situațiune foarte dificilă, după ce în-
săși Majestatea Sa, interesându-se de
spre cele ce se petrec la universități,
a desaprobat purtarea rectorilor față
cu greviștii.

Cu ocaziunea inaugurării unui
așezământ pentru copii, monarchul ză-
rind pe ministrul de instrucțiune Dr.

Marchet, s'a întors spre el și i-a zis:
„Faceți odată sfârșit scandalului. Rec-
torii d-voastră sunt o frumoasă so-
cietate“. Cuvintele acestea au produs
senzațiune foarte neplăcută în cer-
curile universitare; rectorii însă s'au
liniștit, după-ce ministrul de instruc-
țiune le-a declarat, că cuvintele Majes-
tății Sale au fost mai mult o dojană
pentru dânsul și n'au fost îndreptate
direct contra rectorilor.

Ajunge că după soluțiunea a-
mintită rectorii în cele din urmă ar
vrea să pună capăt „scandalului“,
unii crezând că mai bine ar fi pentru
scopul acesta să se încheie imediat
semestrul de vară la universități,
alții fiind pentru continuarea prele-
gerilor până la terminul usitat și în-
demnarea cu frumosul a studenților
să înceteze cu greva.

Precum ne arată știrile mai nouă
însă n'o să le fie așa lesne să ajungă
la o aplanare pacinică, deoarece stu-
dențimea liberală dela universitatea
din Innsbruck, nemulțămă cu solu-
țiunea adusă de guvern, nu vrea să
se mulcomească, că Wahrmond poate
prelege mai departe dreptul bisericesc
la facultatea juridică dela universi-
tatea din Praga și au decis să con-
tinuie greva, deoarece faptul, că profe-
sorului Wahrmond nu-i mai este per-
mis a prelege în Innsbruck învoalvă
totuși o lovitură indirectă dată liber-
tății învățământului.

Vom dovedi, zic ei, că Innsbruckul
încă nu e pierdut și că universitatea
de aici nu e catolică.

În Viena, dacă se vor opune stu-
denții, e vorba ca totuși să se în-
chidă universitatea. În unele localități
din Tirol se afișează placate, în care
se batjocurește Wahrmond zicându-se
c'a făcut drumul la Canossa.

Ziarele liberale din Viena se mân-
găie deocamdată cu aceea că Wahr-
mond, deși înainte bisericii trece de
eretic, totuși cu învoirea guvernului
rămâne profesor de drept bisericesc,
schimbându-și numai catedra, și că
deci nu s'au împlinit toate dorințele
nunciului apostolic.

La jubileul „Gazetei“.

București, 3 (16) Iunie 1908. —
Vă rog a primi pe lângă sincerile
mele felicitări cu ocaziunea jubileului
de 70 de ani suma de 20 (douăzeci)
coroane pentru fondul jubilar.

Doresc din toată inima ca zelul
și perzeveranța nobile, cu care ați
luptat și luptați pentru realizarea as-
pirațiunilor naționale. să aibă cel mai
complet succes — *în curând*.

Alesandru L. Lazurianu.

Hateg, 4 (17) Iunie 1908 — Do-
riindu-Vă sănătate și bun succes la
nobilă întreprindere Vă alătur pentru
fondul jubilar al „Gazetei“ suma de
10 (zece) *coroane*.

B. Popovici.

Vidrasău, 4 (17) Iunie. 1908. —
Onorată Redacțiune! Fiul meu Victor
Oros Russu, inginer la conductul de
apă din Pitești în România, venind
acasă spre a ne cerceta, în loc de
cununi pe costiugul iubitei sale sore
Silvia și a iubitului său frate Aurel,
trimite prin mine zece *coroane* pentru
masa studenților din Brașov și 10
(zece) *coroane* pentru fondul jubilar
al „Gazetei Transilvaniei“.

Ioan Oros Russu,
jude r. în pensiu.

Feldioara, 6 (19) Iunie 1908. —
Ardresându-Vă și din parte-mi cele
mai calde felicitări de rarul jubileu
ce-l serbați, Vă trimit cu toată stima
5 (cinci) *coroane* pentru fondul jubilar
al „Gazetei“. Să trăiți la mulți ani!

Ioșif Micu,
preot.

Brașovul-vechin, Iunie 1908. —
Felicitiez pe d-ii Director și doresc
sănătate și viață lungă pentru sprî-
jinirea neamului românesc.

Două *coroane* pentru fondul ju-
bilar.

Ioan Voicu,
măestru zidar.

Prelungirea ședințelor dietei ungare.
La propunerea dep. Melzer, făcută în șe-
diința de ieri a dietei, s'a decis prelungirea
ședințelor cu o oară, începând cu ziua de
Luni, 22 l. c. n.

Acordul dela Reval. Corospondentul
din Petersburg al ziarului »Daily Graphic«
spune că este în măsură a da în linii ge-
nerale o expunere a celor fixate cu ocazi-
unea întrevederii din Reval dintre ministrii
Iswolsky și Hardinge cu privire la cestiunea
macedoneană. În urma acestui acord, care
constitue un succes mare al diplomației
engleze, Rusia primește toate punctele
principale ale proiectului de reforme pro-
puse de Sir A. Grey.

Propunerile Angliei în cestiunea ma-
cedoneană sunt de două feluri: întâi paci-
ficarea provinciei și apoi noi reforme per-
manente. Proiectul privitor la pacificarea
se bazează pe propunerile dlui Grey din
Decembrie trecut de a se crea un corp
mobil, care însă nu va fi compus din jan-
darmi, nu va fi recomandat de ofițeri
străini ci va fi format exclusiv din supuși
otomani. Cheltuielile necesare pentru aceste
coloane mobile vor fi suportate de budgetul
macedonean. Proiectul de reforme perma-
nente este ceva mai complicat: se prevede
întîi că cheltuielile pentru administrațiunea
macedoneană vor fi înscrise în fruntea
budgetului macedonean. În ceea ce privește
numirea guvernatorului general, d. Grey
a primit propunerea Rusiei, ca inspectorul
general să se bucare de cele mai întinse
puteri. O să fie numit pe 7 ani, să i-se
garanteze o penziune. Aceste două proiecte
vor fi supuse în mod formal de Rusia ma-
rilor puteri. Îndată ce puterile vor da a-
deziunile lor, ele vor fi prezintate Porței.

Corospondentul englez crede a ști că
nota rusă relativ la proiectul de pacificare
va fi publicată în câteva zile, deși negocie-
rile s'au făcut numai între guvernul bri-
tanic și rus. Se crede însă că adeziunea
tuturor celorlalte puteri e asigurată.

Cabinetul Pasici și-a dat dimisia con-
vins că nu mai poate governa. Telegrama
din Belgrad spun că opoziția amenință
cu violență obstrucție, așa că votarea bu-
getului sub guvernul Pasici ar fi fost im-
posibilă. Țara era amenințată să ajungă
sub regimul »ex-lex«, lucru ce nu poate
trece în Serbia fără complicații. În urma
lui Pasici afacerile statului vor fi conduse
de un cabinet de tranziție alcătuit probabil
din grupul bătrânilor radicali, a cărui mi-
siune va fi votarea bugetului. Scupcina va
fi apoi disolvată și noile alegeri se vor
face sub un minister de coalitiție. Șefii a-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Congresul profesorilor de istorie.

Impresii de Neptun.

(3) — Urmare. —

Vizita la docuri, arsenal și excursiunea
pe Dunăre.

Spre a ne înmulți cercul cunoștiin-
țelor, și totodată ca să ne recreăm o luăm
aproape toți congresiștii spre Dunăre. Aici
cercetăm mai deaproape docurile colosale,
magaziile mari, în cari se află diverse mă-
rfuri de import ori export, cu deosebire ce-
reale. E interesantă încărcarea vapoarelor
cu cereale; se face cu ajutorul unor mașini,
introducându-se grăul, porumbul, ovăzul,
etc., de-a dreptul în vapor.

A trebuit să admir tenacitatea, cu
care au urmărit explicările în docuri doam-
nele colege, cari în toalete bune n'au pre-
getat a coborâ în suteranele pline de praf
și a sui multele scări din cele vre-o 4 e-
taje. Eu, ca să fiu sincer, când am zărit o
eșire potrivită, m'am furișat neobservat a-
fară, unde am mai dat de alți mulți dezer-
tori ca mine. Ne scuzam reciproc: unul, că
nu e tocmai bine, altul, că a mai văzut

docurile, al treilea, că le cunoaște cele din
Brăila, cu cari crede că seamănă mult; eu
m'am alăturat acestora din urmă, cunoscând
de fapt docurile, amintite — de afară. Spre
bucuria mea se afirma de cunosători, că
amândouă docurile sunt identice.

Dela docuri.. câțiva pași și iată-ne în
fața arsenalului; eram anunțați pe orele 5
p. m., și acum erau 6 ore trecute, și cu toată
această întârziere ne aștepta întreg corpul
oficeresc de marinari, în frunte cu d-l col-
onel-comandor. Ne miram noi de atenția
aceasta deosebită; am aflat mai apoi, că
aceasta se datora mai mult d-lui ministru
Haret, care ora să ne însoțească, dară se
vede, că ocupat în altă parte n'a putut
veni.

Arsenalul e în fața Dunării, aranjat
modern, având cele mai perfecte întocmiri
ale tehnicii de azi. Sunt tot felul de ma-
șini, cu ajutorul cărora se pot face cele
mai complicate adaptări și reparaturi la
vapoare. Încă nu se încheiaseră lucrările
de preste zi, în vederea vizitei noastre, și
astfel s'au executat mai multe lucrări, demne
de remarcă. Am văzut de pildă niște foar-
feci mecanice, tăind ca în postav, plăci
groase de fier; mai interesant este apoi
turnătorii de fier. La o temperatură foarte
ridicată — numărul nu mi l-am fixat bine
doară 1200° C., — fierul se topește și curge

ca vinu auriu-roșu. Era o ferbințeală în
camera de topire, încât începeam a dubita,
că vom mai eși și noi în stare solidă. Ne-
am dus repede spre țărmul Dunării, unde
mica flotilă ne aștepta, ca pe niște oaspeți
doriti.

Peste tot ne-au călăuzit cu multă
bună voință și adevărată frățietate domnii
oficieri, cari apoi pe vapoare se simțiau mai
acasă. După ce ni-au dat explicațiile necesare,
împărțiți pe trei vase de război; unii
pe două monitoare, alții pe o canonieră,
ne-am luat drumul pe Dunăre în sus, spre
Brăila. Fiind timpul prea înaintat a trebuit
să renunțăm la Brăila și să ne mulțumim
cu vederea orașului Galați de pe apă.

Eu m'am nimerit pe canoniera Bis-
trița, condusă de d-l maior Georgescu, care
a căutat să satisfacă pe oaspeții cât mai
mult, mai ales, că erau mai multe dame.
Ne-a lăsat pe largul Dunării, ducându-ne
mai departe, decât era programul ultim
și înapoiindu-ne pe lângă țărmul dobrogean.

Nu pot uita și o drăguță idilă, jucată
pe scena canonierei noastre. El era un tână-
ră drăguț, în costum de marinar, de fa-
milie bună, ea asemenea, și apoi eșită din
spuma mării, ca Venus; să-i fi văzut, cum
se înțelegeau din față. Cu multă drăgălașie
am urmărit pe furiș aceste conversații

tainice, pe raze de lună și ei extaziați nu
vedeau privirile invidioase ale acolora, cari
regretau trecutul, învâlit în dulcii visuri
copilărești. Prin fantasia aceasta ne trezim
la proză, la banchet, oferit de comuna
Galați.

S'ar putea congres fără banchet. Ce a fost
bun, au fost de sigur mâncările, beuturile,
dară fără a fi timbrat de fantezist, mai
mult m'am servit de urechi, decât de gură.

Cu multă plăcere am ascultat vorbi-
rile ținute, între cari a d-lui ministru Ha-
ret, care relevând în genere rolul profe-
sorilor în cultura popoarelor, accentuiază
în deosebi importanța capitală, ce o au
profesorii de istorie în educația tinerelor
generații, stăruiește asupra unor defecte,
încubate în sânul societății intelectualilor
d. p. criticismul neînfrănat și lipsa de sta-
bilitate. Oricine își arogă dreptul de a
critica ce face cineva, și orice se face de
conducătorii unui partid, se strică de ce-
lălalt partid, încât nu se poate statornici
nimic bun în țară. De aceste mari defecte
să caute profesorii de istorie să desbare
pe elevi, arătându-le cu pilde din istorie,
unde duc astfel de frecări centrifuge.

Foarte frumos a vorbit apoi d-l pre-
sident D. Onciul, care asemănând activi-
tatea școlară a d-lui ministru Haret, îl

cestui ministru vor fi Andrei Nicolici, Milanovici și Wesnici. Nu e exclus ca Pasici să continue a guvernarea pentru că se bucură de sprijinul conjuraților.

Serbările jubilar din Bucovina.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Spre Bucovina. — Comersul festiv. — Serviciul divin. — Desvălirea portretului primului președinte al „Junimeii”.

I.

...Noaptea era pe sfârșite, când ne apropiam tot mai mult de hotarul „mândrei țări a fagilor», Bucovina. Semi-înțineri ce stăpâneau murmurul păraiașilor de munte ale Maramureșului, ne priveau par’ că măreția zilelor, ce vor urma... Lăsăm gările pline de Jidani ruso-poloni — ce umpleau tot mai mult trenul, care ne ducea la Cernăuți în dimineața zilei de marturie, Lăunia — Delatimul, Colomea, și sosim... Ne îmbrățișăm prietini.

În oraș zărim clădirea de o strălucire împărătească a Metropoliei ortodoxe și casa orașului cu vulturii împărătești în piață, unde de abia puteai trece printre grupurile îndesate ale percuțiilor. La »Junimea« comitetul societății complete, reprezentanții societății Macedo-Române din București: d-nii advocați Nicolau și I. Puppa, drăgălașa și activa d-soară Vica Turcan dimpreună cu alți mulți membri ai »Junimeii».

Seara la 8¹/₂ comersul festiv în sala filarmică se începe cu discursul de deschidere al președintelui Cornel Corneanu. Erau acolo toți fruntașii Bucovinei, afară de aceia pe cari nu vina lor i-a ținut departe, profesori universitari, aleșii clerului, magistrați înalți ș. a. printre cei veniți din alte țări, d-nii prof. univ. Onciul, N. Iorga, C. Stere, reprezentant al »Vieței Românești», d-l S. Mehedinți dela »Convorbiri literare» și secretarul Ligii, Al. Florescu, d-l Sextil Pușcariu, C. Berariu, Iancu Nistor și alții aveau la masa lor pe cei mai distinși tineri poeți: Șt. O. Iosif, D. Anghel, Mihail Sadoveanu și Z. Bărsan. La masa »Junimenilor« foștii și actualii membri ai »Junimeii« patru studenți, reprezentanți ai »Uniuinei« din București, cei doi Macedo-Români, și noi cei trei universitari Ungureni, apoi reprezentanți ai soc. »Academia ortodoxă« din Cernăuți, țărani și țărănce; iar galeriile nu puteau cuprinde mulțimea doamnelor și domnișoarelor (am zărit și câte-va costume românești) încât o parte asculta dela mese vorbirele de bineventare.

La vorbirea vice-președintelui »Junimeii«, Nicu Popescu, pentru »alma mater« răspunde în numele rectorului decanul facultății teologice d-nul Saghin, blând, cu vorba cumpătată.

Urmează citirea telegramelor dela societățile surori din Bucovina, a »României June« din Viena, reuniunilor de femei din diferite ținuturi și altele printre cari amintesc a d-lui O. Goga și A. C. Cuza, fiind urmate — mai ales cea din urmă — de aplauze fără sfârșit.

D-l Dori Popovici, fost candidat de deputat, unul dintre cei mai buni oratori bucovineni, exprimă îndestularea, tericirea celor dela »Junimea«, când după o muncă rodnică la jubileul de 30 ani pot saluta oaspeții așa distinși, români din patru unghiuri.

Răspunde, în numele profesorilor universitari din țară, d-l N. Iorga: Când un

pune alătura cu împăratul Germaniei Wilhelm II, care e soldat între soldați, oficer între oficeri, asemenea d-lui Haret, care e profesor între profesori, dascăl între dascăli și ministru între miniștri. Ca ministru se coboară la dascăli, nu coborându-se pe sine, ci înălțându-i pe ei.

În cea mai buna dispoziție am continuat apoi discursul asupra lucrărilor de peste zi, dară se observa pe toți oboseala, care începea a-i apăsa și astfel către miez de noapte ne-am îmbrăștat fiecare, ca să ne dăm odihnei, pentru-ca adunându-ne puteri nouă, să putem termina a III-a zi cinstit congresul. Încă în decursul zilei s’a fixat pentru ziua de Mercuri cercetarea expoziției istorice din Iași. S’a făcut puțină vorbă și pentru o excursie pe Dunăre la Sulina, dară această plăcere sa’ subordinat plăcerii, împreunate cu studiu serios istoric.

Martii ziua III-a, ședințele sunt azistate, ca și mai înainte, de d-l ministru al instrucției, însoțit de d-l secretar general Teodoru și de d-l inspector al învățământului secundar Lupu Antonescu. Se ține earăși o lecție practică cu elevii ai claselor inferioare. Și această lecție, ca și cele precedente, pătămeste de aceleași greșeli.

Euristicismul singur aplicat la lecție nouă! Ceva cu neputință! Prin această

grup de tineri serbează 30 de ani de muncă sub drapelul tricolor, care e al tuturor Românilor, e datoriar profesorilor, sămănători ai culturii, să fie de față. Aniversarea acestei munci nu trebuie să fie un motiv de mândrie goală și vorbe deșerte, ci un îndemn puternic spre a duce la îndeplinire ce încă nu s’a făcut. Să ne deschidem ochii, să vedem nenorocirea, în care zace neamul românesc... Cu o muncă cinstită și nu provocându-ne necontentit la originea noastră, vom putea ajunge la o isbândă, care să fie numai a noastră. (V’am dat aici câteva frânturi, numai o icoană palidă, din ce a spus d-l Iorga).

Pontru membri onorari și emeritații ai »Junimeii« vorbește d-l Moldovan. D-l D. Onciul în răspunsul său, amintește vremile de acum 30 de ani, când dimpreună cu alți 14 studenți a pus bază societății pentru cultivarea simțului, solidarității, limbii, istoriei și cântului național, care e »Junimea« de astăzi. Un îndemn călduros al celor îmbătrâniți să le fie de ajutor tinerilor de acum și celor ce vor urma la ajungerea scopului.

D-l C. Berariu vorbește pentru poezii ce sunt de față. D-l Sadoveanu dorește succes desăvârșit »Junimeii«. »Urarea, dragostea noastră vă însoțește.« D-l Spineanu, președintele »Uniuinei« în numele studenților români din regat urează »să trăiască mândrii junimeni din mândra Burovină!« D-l Negruliu (Ungaria) pentru prosperarea »Junimeii« și întărirea frățietății dintre studenții români de pretutindeni. Gospodarul Boches cere încetarea neînțelegerilor dintre fruntași, ca poporul rămas în întineri să poată fi cultivat cu mai multă tărie. Nu preste mult, ar fi — poate — prea târziu. D-l S. Mehedinți își spune urările în numele »Convorbirilor literare« și în a bătrânei »Junimeii».

A urmat apoi partea veselă a »comersului« sub conducerea d-lui profesor univ. D. Onciul. Dimpreună cu domnișoarele îmbrăștate acum printre tinerii dela mese am stat până târziu.

A doua zi, Marti în 9 Iunie, la 8 oare dimineața a fost serviciu divin, și după cuvântarea de bune urări a prof. Dr. T. Tarnavski parastas pentru foștii membri ai »Junimeii« — repausați.

A servit arhimandritul Calinescu dimpreună cu profesorii Dr. T. Tarnavski și Dr. Saghin. Răspunsurile le-a dat reuniunea de cântări »Armonia« dimpreună cu câțiva dintre junimeni, sub conducerea tânărului Aurel Morariu cu o precizie, singuranță cum n’o prea afli la corurile noastre. Pe lângă cei veniți din alte țări era de față arhimandritul Stefanelli, corpul profesional complet, părintele Dan din Straja și alții, precum și aproape tot atâtea dame ca ’n seara trecută la comers.

La oarele 10 a urmat desvălirea portretului primului președinte al »Junimeii« a profesorului universitar, d-l Dimitrie Onciul. După discursul de desvălire al președintelui, corul societății a cântat: »În țara mândră a fagilor, în mândra noastră Bucovină... de Ciprian Porumbescu. Co duios și cât de pătrunzător răsună versul: »Uniți să fim în cugete, uniți în Dumnezeu!»

D-l profesor și director al revistei »Junimea literară«, d-l Iancu I. Nistor în cadrul unui scurt reasumat al istoriografeii noastre remarcă meritele sărbătoritului ca istoric. — Laudele, omagiile ce i-se duc, d-l Onciul — în discursul său — nu le primește, decât în numele celor 14 întemeietori, al căror reprezentant se

preste tot mai mult a suferit însăși metoda, care în sine nu se poate considera nicidecum rea, dară aplicarea ei în cazurile de față n’a fost potrivită. În glumă se și zicea, la masa mai ales: am învățat din lecțiile model, de ce trebuie să ne ferim în lecțiile de istorie! Și în aceasta era mult adevăr.

Partea ultimă a congresului a fost rezervată unor frumoase învățăminte pentru congresiști; D-na C. Evolveanu, directoară și profesoară în București, folosindu-se de obiecțiunile făcute, a ținut cea mai succasă lecție model; folosind în fața elevilor, bine pregătite, atât metoda pozitivă, cât și cea euristică.

D-na Evolveanu s’a afirmat ca o foarte capabilă profesoară și prin tactul d-sale și modul vioi, prin care a expus, și prin care a făcut întrebările, ne-a captivat pe toți, tocmai deaceia nu ne-am scapat și unele naivități ale elevilor, între cari amintesc una. Întrebă d-na profesoară: Ce era Capitoliul? Foarte respicat și sigur răspunde o elevă, care prin ridicarea mâinii arăta, că știe: »Capitoliul era un templu cu găste!« Vă puteți închipui răsul nostru.

La ordinea zilei conferința d-lui secretar general Teodoru, tratând tema: »Întru cât învățământul istoric în cursul

consideră. În numele acestora dă expresie mulțămitei și urărei: Vivat, crescat, floreat »Junimea«.

»D-l Onciul a fost felicitat aproape de toți cei de față în sălile spațioase, — și cari totuși de abea îi puteau cuprinde — ale »Junimeii« decorate cu portretele tuturor președinților de până atunci, cu busturi, și cu mândre frunze de tricolor...

Dela poalele munților apuseni, Iunie 1908.

(Inmormântarea lui Traian H. Pop.)

Sub impresia dureroasă a morții regretatului nostru Traian H. Pop, publicist, poet, și pe vremuri fost redactor al »Gazetei Transilvaniei«, iau peana în mână, ca se vă schițează pe scurt inmormântarea, de care a avut parte și acest mucenic necunoscut și nerăsplătit (ca toți ziariștii noștri) al deșteptării, luminării și îndurării spre cultură a neamului nostru. Moartea lui, deși no-a atins atât de dureros, pe toți cari l-au cunoscut, totuși nu ne-a surprins din cale afară, știind că el de un timp mai îndelungat suferea de o boală grea și neîdurată. A murit în Sibiu la 14 a. l. e. tocmai pe când ceilalți colegi ai lui de apostoile națională, ziariștii români, își țineau la Brașov consfătuirea intimă în chestiunea fondului jubilar al »Gazetei Transilvaniei«. S’a iubit mult satul nașterii sale, Șard, și a dorit să fie înmormântat aci; devotata lui soție i-a împlinit aceasta dorință.

Mercuri, în 17 l. e. înainte de amiază au sosit osemintele lui în gara din Alba-Lulia, de unde au fost duse spre frunțașă comună Șard, însoțite de un lung șir de trăsuri, parte cu rudeni, parte cu inteligenți ai satului lui, cari aflând că va fi înmormântat în cimiterul lor, i-au ieșit într-o intimpinare. La depărtare de un kilometru de sat l’a așteptat preotul satului în ornate, însoțit de popor, bărbați și femei, țărani, inteligenți și meseriași, de unde după ecteniile îndătinate, cortegiul trist porni spre sat, în sunetul jalnic al clopotelor, ce plâneau așa duios, mai duios ca altădată. Și cum mergeam așa, în ritmul cadent de înmormântare, îmi răsări în gând icoana unor alte vremi, când însoțeam pe iubitul nostru defunct tot pe acest drum și tot urmat de un șir lung de trăsuri, pline de domni, prietini și cunoscuți ai lui, dar între chiote și veselie; era drumul lui triumfal, primirea caldă ce i-se făcuse înainte cu 15 ani, după ce suferise martiriul de un an al închisorii de stat ungară, din Seghedin. Cât de veselă i-a fost intrarea în sat atunci — cât de jalnic acum!

Și astfel am intrat în sat, în plânsul clopotelor și în plânsul poporului de aci, care se adauge cortegiului, în număr tot mai mare. Sierul a fost depus în spațioasă și frumoasă biserică gr. cat. din loc.

Între cununile ce împodobeau sierul am remarcat mai ales două mari și frumoase: una neagră, cu fundă albă purtând inscripția: »In semn de iubire nepotului Traian. — Unchiul Petru!« (judele regesc în penziune Petru Pop din Brașov) și alta de flori Miosotis, cu fundă lată albastră, având inscripția: »Neuitatului Traian H. Pop. — Gazeta Transilvaniei«, depusă din însărcinarea redacției, de profesorul de muzică, Iacob Murășan.

Serviciul funebra l a fost săvârșit de preoții: Basil Andrea din Ighiu și Enea Pop Bota, parohul locului, care într’un panegiric nu lung, dar frumos și cuminte

secundar contribue la educația elevilor și ce înrăurintă are istoria asupra mediului social? Din această conferință am învățat a-l cunoaște pe d-l Teodoru; s’a dovedit înaintea tuturor: bun istoric, escelent orator și foarte bun patriot. Stăruiește asupra însemnătății învățământului istoric; spune că istoria este o știință morală.

Profesorul să facă de elevi să distingă faptele individuale, de cele parțiale și generale, și din trecut să priceapă prezentul. Să-l convingem pe copil, că el poate înrăuri mediul social, că poate întări ori micșora sentimentul comun, ce unește pe oameni într-o societate. Dară să-l facem atent, că el pentru ori ce direcție ar apuca — bună-rea — are și răspundere pentru ținuta sa. Să știe tinerii, că la orice lucrare bună au să-și dea concursul lor, și au datoriar să dea maximul de bine. Trebuie scoasă din capul copiilor dogma, că Românul nu e stăruitor; da, este stăruitor, succesele frumoase, la cari s’a avântat statul român, numai printr-o mare tenacitate s’au ajuns. Școala aro să lecuiască pe tineri și de scepticism și de hamletism — criticismul boală — *Unitate de credință, curaj la cei cinstiți!*

(Va urma.)

spus, a schițat viața, laborioasă a defunctului, pe care acesta ca ziarist a adus-o pe altarul de jertfă zilnică a cultivării și deșteptării neamului românesc.

Sierul a fost ridicat apoi de frunțașii satului și adus în cimiterul ce înconjură biserica, unde la mormânt, profesorul Iacob Murășan, în numele »Gazetei Transilvaniei«, a rostit un frumos cuvânt de ultim bun rămas... Și în plânsul întregului popor sierul a fost coborât în mormânt, unde scumpul nostru mort își va dormi somnul său vecinic, odihnind după sbuciumul lung al unei vieți greu muncite pentru alții, pentru toți.

S’a încheiat o viață cinstită, s’a dus din mijlocul nostru un suflet bun și senin de misionar.

Dormi în pace iubitul nostru prietin, însoțit de binecuvântarea noastră vecinică ce o datorim amintirii tale!

Dormi în pace!

†

De pe Târnova-mică, Iunie, 1908.

Mult stimată domnule Redactor! Sunt acuși doi ani, de când o frumoasă și salutară idee a fost ventilată printre noi, ideea adecă de a se înființa cu sediul în Dicioșmărtin o reuniune de femei de religiuinea gr.-cat. și gr.-or. din comitatul Târnaviei-mici. Nu trebuie să spun, că ideea aceasta a fost îmbrățișată cu dragoste și căldură din partea tuturor, a căror privire ageră a pătruns să vadă mai departe în viitor și ale căror inimi erau încălzite de desvoltarea spiritului social.

Aceasta s’a putut vedea în 21 Septembrie 1907, când la apelul câtorva doamne s’au adunat în D. S. Martin o cunună frumoasă de doamne, domnișoare și domni, toți entuziasmați de a întrupa ideea ventilată. În aceeași adunare s’a primit cu unanimitate proiectul de statute prezentat și s’a decis înființarea reuniunii având scopul: »ajutorarea văduvelor sărace și incapabile de lucru de religiuinea greco-catolică și greco-orientală, precum și ajutorarea orfanilor fără avere, fără tată și fără mamă de ambele confesiuni, cari cercetează școala ori vre-un ram de meserie de pe teritoriul comitatului Târnaviei-mici - „Kis-Küküllő“». În înțelesul acestui conclud pregătindu-se statutele, acelea din partea înaltului Ministeriu reg. ung. de interne cu unele modificări neesențiale, au și obținut clauzula de vidimare.

În 31 Maiu 1908, s’a ținut în Dicioșmărtin prima adunare generală de constituire. S’a ales în comitet de membrii ordinari doamnele: vād. Aneta Zehan n. Popp, D. S. Martin, Ana Birtolon Lăscud, Isabela Todoran, Cetate de baltă, Maria Anca, Subpădure, Carolina Popp, Bobohalma, Emilia Sasu, Blăjel, Livea Ioiilă, D. S. Martin, Raveca Lita, Iclod, Amalia Smigelschi, Sâncel, Elena Simon, Pânăde, precum și domnișoarele: Iulia Moldovan, Boziaș și Maria Călușiu, D. S. Martin; iară de membrii suplenți s’au ales doamnele: Amalia Nistoru, Boziaș, Ana Chefan, Bobohalma, Mărioara Berghian, Deaș, Elena Platon, Șonlălu, Maria Teglaru, Deaș și Elena Maier, D. S. Martin.

Comitetul la rândul său constituindu-se a ales de prezidență pe doamna Vād. Aneta Zehan n. Popp, de viceprezidență pe doamna Ana Birtolon, iar de cassieră pe domnișoara Maria Călușiu. Bărbați de încredere s’au ales domni: Simion Călușiu avocat D. S. Martin, Nicola Todoran protopresbiter Cetate-de-baltă, Moise Birtolon proprietar Lăscud și Petru Nirăștean paroh Iernut, și în fine de secretar Laurențiu Pascu protopop D. S. Martin,

De încheiere una vreau să accentuez în deosebi și anume, că între ceice mai cu căldură, cu devotament și perseverență au stăruit și au lucrat pentru înființarea și punerea în lucrare a reuniunii și între cei ce mai întâiu s’au grăbit ca să se înscrie între membrii ei fondatori și astfel să dovedească și cu fapta interesul viu ce-l poartă față de ea este doamna Vād. Aneta Zehan n. Popp, carea încă trăind fericitul ei soț advocatul Vasile Zehan, a și sulevat ideea înființării acestei reuniuni. De aceea și reuniunea drept recunoștință pentru acest interes viu și zel neobosit a ales-o nu numai de membru în comitet, ci i a încredințat și conducerea reuniunii, alegându-o de prezidență.

Deie Dumnezeu, ca această reuniune care se extinde peste întreg comitatul Târnaviei mici și e înființată cu un scop atât de frumos, să prospereze, ca în timpul cel mai scurt să ajungă în posibilitatea de a duce în deplinire scopul ce-l urmărește.

Raportor.

STIRILE ZILEI.

— 7 Iunie v.

Serbarea jubileului »Gazetei« în Braşov. Comitetele aranjator al festivităţilor de mâine aduce la cunoştinţa publică, că conductul cu torto se va forma mâine, Duminică, la oarele 8 seara în Piaţa Prundului. După trecerea conductului public românesc este invitat a se întruni la o masă comună în spaţioasa grădină a otelului Nr. 1.

Direcţiunea şcolilor comerciale superioare gr. or. române din Braşov ne comunică ordinea examenelor publice de maturitate şi de clasă de încheiere, care se vor ţine cu elevii şcolii comerciale superioare gr. or. române la finea anului şcolar 1907—1908. *Examenul de maturitate* se va ţine în zilele de 16, 17 şi 18 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte şcolarii. *Examenul de clasă* se vor ţine în sala clasei a doua în zilele următoare dela 7—12 oare a. m. în ordinea următoare: Joi, în 19 Iunie v. cl. I. comercială. Vineri, în 20 Iunie v. cl. II. comercială. Sâmbătă, în 21 Iunie v. cl. I. comercială. Luni, în 23 Iunie v. cl. II. comercială. Marţi, în 24 Iunie v. cl. I. comercială. Miercuri, în 25 Iunie v. cl. II. comercială. Duminică în 29 Iunie v., după serviciul divin, la care vor participa toţi elevii şi profesorii, se va încheia în mod solemn anul şcolar 1907/1908, distribuindu-se premiile, în sala cea mare a edificului central. La încheierea anului şcolar în 29 Iunie v. fiecare elev va primi certificat şcolar şi un exemplar din anul şcolar. Elevii absenţi, precum şi rezistenţii de didactică etc., nu vor primi nici certificatul, nici anuarul şcolii. La examenul acesta, precum şi la festivitatea de încheiere a anului şcolar, sunt invitaţi cu toată stima părinţii, amicii şi binevoitorii acestei şcoli.

Reprezentanţa oraşului Braşov e convocată la o adunare generală pe Miercuri, 24 I. c. n.

Vizitarea şcolilor primare rom. din Braşov. În zilele de Miercuri, Joi şi Vineri, în 4, 5 şi 6 Iunie st. v. d-l inspector şcolar regesc Erődi János, a vizitat şcolile noastre elementare gr. or. române de băieţi şi de fetiţe din loc, rămânând, precum ni se comunică, satisfăcut de rezultatele obţinute în acest an şcolar.

O interpelare în cestiunea convenţiei comerciale cu România. În şedinţa de Joi a camerei din Budapesta, deputatul sas Gustav Gratz, a anunţat o interpelare asupra convenţiei comerciale cu România. Deputatul Gratz întreabă guvernul maghiar dacă va avea grije — cu prilejul negocierilor pentru încheierea unei convenţii comerciale cu România — să coară modificarea convenţiei din 1893 privitoare la linia ferată de joncţiune de la trecătoarea Turnu-Roşu, precum şi regularea cursului Oltului. În această interpelare se mai atrage atenţia guvernului ungar şi asupra însemnăţătăii ce o poate avea pentru Ungaria avântul pe care l-au luat porturile româneşti Constanţa şi Galaţi.

Biblioteca Academiei Române. În cursul lunii Mai au cercetat biblioteca Academiei un număr de 812 cetitori, dintre cari: 672 au cerut 1942 vol., 91 cetitori 150 manuscrise, 32 cetitori 6805 documente şi 17 cetitori 40 cărţi vechi româneşti (15'8—1830). Biblioteca s'a sporit în luna aceasta cu 345 vol. şi broşuri, 198 reviste române şi 187 străine, 1 stampă, 83 vol. manuscrise, 77 documente, 2 fotografii, 851 foi volante, 17 note muzicale.

Un incident între ziaristii din camera italiană. Din Roma se anunţă că în şedinţa de Joi, pe când deputaţii Barzilai şi Santini, în cestiune personală, se acuzau reciproc, se produse sgomot la extrema stângă şi în tribuna presei. Santini a apostrofat atunci tribuna presei numind pe gazetari »Laşi«; ziaristii au răspuns cu cuvinte aspre la adresa deputatului. Preşedintele a invitat tribuna presei să nu turbure discuţiunea, dar sgomotul neînţelegându, preşedintele a ordonat evacuarea tribunei presei. Şedinţa a fost suspendată. La redeschidere preşedintele a spus că regretă incidentul. Ziaristii, cari ocupaseră loc în tribuna lor, o părăsesc iarăşi, deoarece Santini nu retrăsese cuvântul de »laşi«. Deputatul Barzilai cere ca preşedintele să stigmatizeze cuvintele deputatului Santini, care a ofenzat prin reprezentanţii săi întreaga presă italiană. Santini cere scuze pentru că involuntara depăşit limitile. Preşedintele rogetă, că a fost silit să ia o atât de gravă măsură contra tribunei presei şi mulţumeşte d-lui San-

tini pentru declaraţiunile făcute şi crede că incidentul este închis. Ziaristii n'au fost multumii cu declaraţia şi au trimis maratori d-lui Santini. Totodată ei au făcut apel ziaristilor din Roma şi provincie să nu publice desbaterile camerei până ce nu se va tranşa incidentul. În adevăr aproape toate ziarele de seară din Roma nu publică nici un rezumat al desbaterilor camerei. Nici un ziarist nu a venit în tribuna presei.

Sinuciderea unui pictor maghiar. Din Paris se anunţă că pictorul maghiar Francis Szikszai s'a împuşcat, ne mai putând suporta suferinţele unei boale incurabile.

Boicotarea revistei »Simplicisimus« în Ungaria. Ultimul număr al revistei »Simplicisimus« publică tablouri ale cortegiului din Viena. Intre tablouri se află unul care reprezintă un grup de țigani alături de un aristocrat ungur şi o femeie de moravuri înşoare având următoarea explicaţie: După Germanii au venit în grupuri populare sălbatice ale Austriei, Croaţiei, cursarii, lăcătuşii, Hutzulii şi Maghiarii cari s'au produs cu dansuri şi muzică, mâncând foc şi şerpi şi au prezentat omagiile lor majestăţii sale imperiale şi apostolice. Presa maghiară vede în aceasta o insultă la adresa naţiunii ungare. Ziarele scriu articole violente în contra revistei »Simplicisimus« invitând guvernul să-i interzică intrarea, lucru ce e prea posibil să se şi întâmple.

Un jubileu de 60 ani de deputaţie. Cunoscutul deputat maghiar Madarasz Jozsef, cel mai bătrân membru al dietei ungare, îşi serbează astăzi jubileul de 60 ani, de când a fost ales deputat dietal.

Încăierare patriotică pentru »Gott erhalte«. Soviniştii din Pojun şi-au dat iarăşi în potec cu prilejul procesiunii din Joia verde. Muzica honvezilor intonând în decursul ceremoniei imnul împărătesc, publicul maghiar, bătându-şi joc de sântenia actului religios, a isucnit în strigăte turbate de »abzug« şi în fluerături stridente. Muzica militară nu s'a lăsat însă terorizată şi a continuat cântarea imnului. Continuând maghiarii cu strigătele lor, iar cetăţenii germani scandalizându-se la culme de purtarea mojicească a soviniştilor patrioti, — s'a încins o încăierare straşnică între cele două tabere. Procesiunea a trebuit să se oprească în loc, iar poliţia a intervenit pentru restabilirea ordinii, ceea-ce i-a şi succes după mari eforturi.

Se zice că un deputat koştist va face în dietă mare caz din această »violare« a sentimentelor »patriotice«.

Asasinarea unui general rus. Din Uralsk se anunţă, că generalul de cazaci Koroşkin a fost omorât cu un loc de revolver tras prin o fereastră.

Turcii ocupă districtul Somai. O telegramă din Salmas spune, că Turcii au ocupat districtul Somai la 50 verste depărtare de Urmia.

Muzică la promenadă. Luni la oarele 5½ p. va cânta muzica oraşului la promenadă de jos. În program este luată şi »Hora Braşovului«, de Ciprian Porumbescu.

Concert la »Warte«. Mâine, Duminică, începând dela orele 4 p. m. va concerta la »Warte« muzica militară. Intrare liberă.

Un tânăr român, absolvent a două clase comerciale, cantă un post modest în vre-o cancelarie sau birou. A se adresa redacţiunii ziarului nostru.

În restaurantul »Wald-Gefé« va cânta mâine la orele 4 p. m. muzica. — Intrarea liberă.

Aparate fotografice pentru diletanţi. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut şi uşor de învăţat casa specială provădită cu articole din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I Tuchlauben 9. La cerere se trimite preţ curent ilustrat.

Varietăţi.

Clemanceau, primul-ministru francez, a făcut o experienţă, care multor şefi politici le poate folosi de învăţătură.

Are doi câini de mărime şi frumose deosebite, însă cari primeau aceleaşi semne de atenţie dela stăpânul lor şi al afacerilor publice din Franţa.

Şi se întâmplă, că într-o bună zi primul-ministru se joacă cu animalele sale favorite, mângâindu-le, cum ai mângâia şi îndulci bună-oară pe nişte partizani politici, dar de rândul acesta face greşeala de a da o atenţie mai mare celui mai mic

şi poate mai frumos — dintre aceste animale, dând acestuia, de bună seamă, mai multe bomboane decât celuilalt.

Gelozia se cite de odată în ochii unuia dintre dobitoace şi, ca şi un partizan care face dizidenţă, se rezeşi asupra vechiului tovarăş sugrumându-l pe loc şi lăsându-l în nemiscare pe parchet.

De aici Clemenceau a mri tras învăţătura, că în politică, adică între partizani, trebuie să-ţi împarţi atenţia şi darurile în aceeaşi măsură sau în măsuri potrivite cu puterile şi potenţile lor, fiindcă altfel ajungi să-ţi vozi sfâşindu-se între ei ca şi câinii de cari fuse vorba.

Răbdarea e cea mai mare virtute a omului de ştiinţă — şi de sigur de această maximă se conduce astronomul englez J. Franclin Adams, când vrea să hotărască numărul stelelor cunoscut, mărimea şi caracteristica lor.

De bună seamă această lucrare nu va putea fi terminată în 10 ani, şi nici atunci chiar când se va crede terminată ea nu va fi în adevăr terminată, mai cu seamă că telescopul şi celelalte mijloace de cercetare astronomică se vor perfecţiona tot mai mult cu timpul, descoperind chiar corpuri noi cereşti.

Faţă însă de aceia ce se cunoaşte până acum în astronomie, lucrarea lui Franclin va fi o cercetare din cele mai serioase şi complete chiar în ceiaze priveşte stelele, cari trec de mărimea a zecea.

E interesant să se ştie călă apă cade anual pe întregul glob, fie sub formă de ploaie, fie sub formă de zăpadă.

Această experienţă s'a făcut pentru prima dată în 1887 de Murray, folosindu-se de cărţile pluviometrice ale unui oarecare Loomis. A doua încercare s'a făcut în 1906 de R. Fritzsche şi cea din urmă de Kerner, în 1907.

Evaluarea precisă însă întâmpina mari greutăţi — şi în primul rând pentru că documentele pluviometrice sunt nesigure pentru întinderi prea mari ale globului. Şi apoi suprafaţa uscatului şi a apoi nu sunt destul de bine cunoscute.

Totuşi rezultatele parţiale şi totale obţinute de diferiţi autori sunt concordante relativ.

Astfel totalul apei, care cade anual pe uscat, atinge 112,000 de kilometri cubi, iar al apei ce cade pe apă se ridică la 353 de mii kilometri cubi. Se vine dar pentru întreaga suprafaţă a globului 465,000 kilometri cubi de apă.

Un publicist englez face o statistică a tuturor teatrelor şi sălilor de spectacol în oraşele principale ale lumii.

Din datele lui reese, că cel mai mare număr de săli de spectacol îl are oraşul New-York, cu un număr total de 123,795 locuri, pe când Londra şi Parisul n'au de cât 120,950 şi 83,331 locuri.

Intre teatrele *Chatelet* din Paris e cel mai încăpător, cu 3,600 locuri, apoi vine *Opera* din New-York.

Tot în New-York se găseşte cea mai spaţioasă sală de concerte, cu 9,000 locuri rezervate.

Bibliografie.

»La Gura Văjei«, nuvelă de N. Rădulescu-Nieger, Nr. 301 din »Biblioteca pentru toţi«, preţul 30 bani.

Această nuvelă o cea dintâi lucrare a acestui autor, care apare în bogata colecţiune a »Bibliotecii pentru toţi«.

D-l Rădulescu-Nieger, e unul dintre cei mai fecunzi scriitori români. În afară de cinci sau şase volume de poezii, d-sa a scris un număr imens de nuvele şi mai multe romane, cari au un deosebit succes. Rădulescu Nieger a obţinut unul din cele mai mari premii ale Academiei Române.

»Din durerile lumii«, nuvele de Alexandru Vlăhuta, al cărui nume e pe buzele ori cui, şi cărnia iubitorii de literatură românească li aduc prinusul lor de admiraţie şi rebusostinţă.

Mai e nevoie să vorbim de volumul »Din durerile lumii«, a cărui primă ediţie s'a epuizat aproape imediat şi care volum a fost primit cu un entuziasm?... E o fericire că această lucrare apare în feţina şi populara »Bibliotecă pentru toţi«. Toată lumea va putea să citească de-acum înainte una din cele mai frumoase opere româneşti şi să se înduşeze de soarta tristă şi dureroasă a nenorocitului Radu. Preţul volumului 30 bani.

Se află de vânzare la toate librăriile din ţară şi la librăria »Gazetei« Braşov.

Guy de Maupassant »Povestiri alese« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Oclaviu Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharis Bărsan »Poesii«. 1 cor. 50. *Sandu* (Aldea) »Cärticea Plugarului« — 50 bani.

Ioan Adam: »Nazuinţi« povestiri şi »Pe lângă vată«, pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

A apărut »*Legenda Funigiilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif şi D. Anghel. Preţul 1 Leu.

Dante »*Infernul*« traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

Numărul nostru jubilar.

În câte-va zile vom termina cu tipărirea numărului jubilar al »Gazetei Transilvaniei« ear în săptămâna viitoare vom începe a-l espedia abonatilor.

Preţul numărului jubilar e stabilit pentru *Austro-Ungaria* cu 1 coroaă şi 50 bani, ear pentru *România* şi străinătate cu 2 coroane (sau 2 Lei 50 bani) de exemplar.

Cu aceste preţuri se pot face abonamente încă numai până la apariţiune.

Venitul curat din abonamente va intra la fondul jubilar al »Gazetei« pentru ajutorarea ziaristilor şi a scriitorilor români dela noi.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 20 Iunie. În şedinţa de ieri a dietei s'a început desbaterea proiectului despre darea de spirit.

Viena, 20 Iunie. Toţi rectorii universităţilor din Austria au hotărît ca, cu începere de Luni, să se redeschidă universităţile şi să se reia cursurile. Atitudinea aceasta a rectorilor se datoreşte intervenţiei ministrului de instrucţiune publică. Luni se va afişa o comunicare a rectorilor, cari vor face atenţi pe studenţi să nu încerce a turbura cursurile şi a împiedeca ţinerea lor şi că, în caz de se vor produce turburări, măsuri foarte aspre vor fi luate în privita turburătorilor. Dacă nici aceste măsuri nu vor avea efect, ministrul instrucţiunii va închide toate universităţile. Rectorii vor ţinea azi şi mâine conferinţe cu studenţii pentru a mijloci o înţelegere pacinică în cestiunea grevei. La şcoala politehnică şi la Universitatea din Viena au apărut ieri şi azi foarte mulţi studenţi, dar nu s'a produs nici un fel de turburare. La politehnică s'a anunţat decizia ca prelegerile să fie reluate Luni şi avertismentul către studenţi, de a nu provoca disordine.

Praga, 20 Iunie. Comitetul studenţilor cehi a decis să înceteze greva.

Chicago, 20 Iunie. Convenţiunea a numit pe d-l Talt, ministrul răsbolului, candidat la preşidenţia Statelor-Unite.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.: Victor Branişca.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultatiuni

cu celebrităţile medicale, cu specialiştii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM ÉS SZÁJVIZ ★

La tipografia și librăria A. Mureșianu se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.”
N. Petra-Petre-cu. Ilie Marin, istorică pentru tinerime, localizată după nemțesce. 198 pag. . Prețul cor. 1.50
Vasilie Pop. „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
M. Salodeanu. „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
Ștefan Iosif. „Credințe.” Poezii & cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar. „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Bourceanu. „Povestiri din copilărie”. Prețul & . . . cor. 1.50
Vasilie C. Osvadă. „Băncile populare din România” cu un adaus infor-

mativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05
Ion Manolache-Holda. Fete, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
Il. Chendi. „Fragmento”. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Foiletoane” scri-
Vasilie C. Osvadă. „Legea Tovarășilor”. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). . . . . —55
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., se. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
M. Eminescu. Poezii postume”, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

are efect deosebit contra boalelor de stomac, rinichi, ud, mitră, ficat și spină, șoldină reumatism, constipație, precum și contra boalelor, cari se desvoltă din nervositate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinașunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastica svedică, trat dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sesonul băilor dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie. Stașuna de cale ferată *Feldioara* (Fődvár) și *Sepsi Szt. György* cu comunicașe ieftină de trăsuri. Locușe și înțetinerie ieftine și elegante. Pentru sesonul prim din 15 Maiu până în 15 Iunie și al dolea de a 20 August până în 15 Septemvrie se plăteșe numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locușe cu 50%, înțetineria mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține alcooloid de fer se fo osește și ca doștorie de casă, și e foarte plăcută amețecată cu vin sau ca beușură răcoritoare. În stramătate precum și în țeară se consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trim țere Előpatak și în cele mai multe orașe și case de comerțu en-gros.

La dorinșă se trimțt și prospecte franco.

Diracșiunea.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rașională, cură de zăr și lapte

D O R N A

în Carpașii Bucovinei.

Stașie a căilor ferate, situată la confluenșă Dornei și Bistrișei aurie, 14 oare depărtare dela Bucureșți și 11 oare depărtare dela Diov.

Palate monumentale de cură, laborator-in balneologic, apaducte din izvoare Alpine, canalizașe, lumină electrică, pavilion de isolare, cale pentru biciclete, de două ori pe zi concerte ale muziceii militare dela Regimentul din Bistrișă, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsură, călare și plute

Succese splendide la: boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă, și ex date.

Prospecte gratis.

Informașuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp

(162,10—15.)

Dr. Arthur Loebel.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădușă cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierica sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutășilor celor mai ce bicose la stomac și pântee, în contra cărcelor și acreșii la stomac, constipașiei cronice, suferinșii de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferișe boale femeșci a luat acest medicament de casă o rășândire, ce creșce mereu de mai multe decenii înocce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2 — Fașificașile se vor urmări pe cale judecătoreșcă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădușă cu marca de seu ire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este forșe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcșă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după met-dul cel mai ncu, pentru cultivarea rașională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulti. — Prețul unei bucășii cor. —40 b. Cinci bucășii cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădușă cu marca de apărare A. Moll.

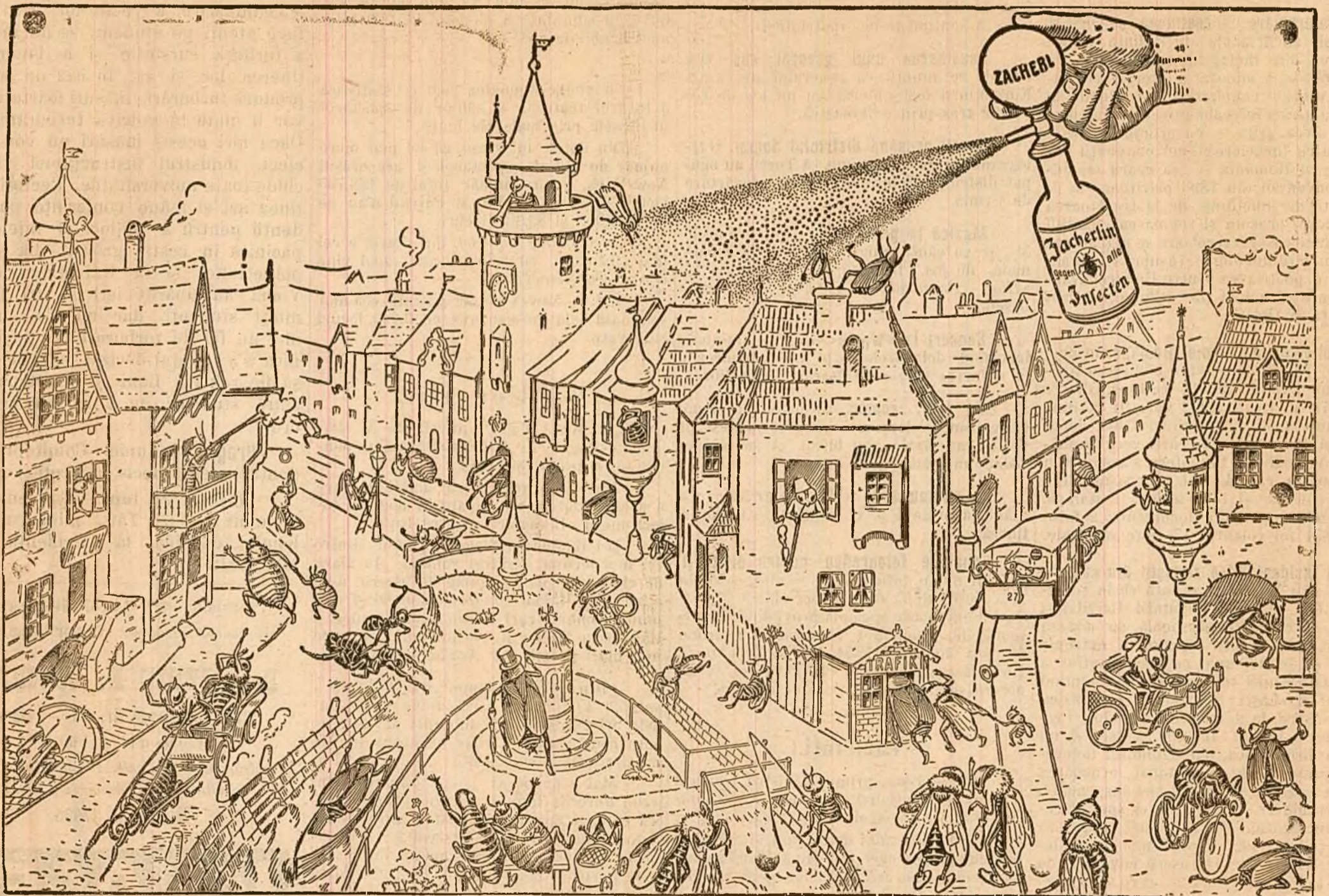
Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9

c. și rez. turnisor al curșii imperiale

— Comande din provinciă se efectueșă șilnic prin rambursă postală —

La deposite se șe ceră anumit preparatele proecșute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-niș farmeciști Ferd. Jekelius, Viator Roth și en gros la D. Fremus Nepoșii

Onorabilul comerciant ține de a vinde mușteriiilor săi „ZACHERLIN” cerut de ei, care are efect incomparabil de bun, și nu un alt surogat.

Din nefericire mai există și alți comercianșii!

De aceia avertisam pe amicii veritabilului „Zacherlin” de a băga bine de seamă, să nu li se vânză sticle cu Zacherlin bine imitate, ei să observe ca numele „Zacherlin” să fie pus pe ele.